

**ZARZĄDZENIE NR 354/2020
PREZYDENTA MIASTA KIELCE**

z dnia 31 sierpnia 2020 r.

**w sprawie założeń projektu budżetu oraz kierunków polityki społecznej i gospodarczej
Miasta Kielce na 2021 r.**

Na podstawie art. 61 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713), zarządza się, co następuje:

§ 1.

Ustala się założenia projektu budżetu oraz kierunki polityki społecznej i gospodarczej Miasta Kielce na 2021r., stanowiące załącznik do zarządzenia.

§ 2.

Założenia stanowią podstawę do opracowania projektu budżetu Miasta Kielce na 2021r.

§ 3.

Wykonanie zarządzenia powierza się dyrektorom wydziałów, kierownikom równorzędnych jednostek Urzędu Miasta oraz kierownikom jednostek budżetowych Miasta Kielce.

§ 4.

Nadzór nad wykonaniem zarządzenia sprawuje Skarbnik Miasta.

§ 5.

Zarządzenie podlega podaniu do publicznej wiadomości przez zamieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej.

§ 6.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Założenia projektu budżetu oraz kierunków polityki społecznej i gospodarczej Miasta Kielce na 2021r.

W związku z pandemią COVID-19 Ministerstwo Finansów zrezygnowano z opracowania w 2020 r. Wieloletniego Planu Finansowego Państwa (art. 76 ust. 1 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw). W związku z powyższym założenia projektu budżetu oraz kierunków polityki społecznej i gospodarczej Miasta Kielce na 2021 rok będą kształtowały się na bazie założeń projektu budżetu Państwa na rok 2021 z lipca 2020r.

1. Założenia makroekonomiczne

- 1) Podstawą konstrukcji projektu budżetu na 2021 rok będą:
 - a) parametry makroekonomiczne założone przez Ministerstwo Finansów do projektu budżetu państwa na rok 2021 oraz w innych rządowych dokumentach programowo – strategicznych, w tym Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030, w tym w szczególności:
 - wzrost gospodarczy PKB w 2019 roku wyniósł 4,1 %, w kolejnym 2020 roku spadnie o 4,6%, by w 2021 roku wzrosnąć o 4,0%,
 - spadek inflacji bazowej ze względu na wyhamowanie tempa wzrostu wynagrodzeń, średnioroczny wzrost cen towarów i usług o 1,8%, wobec planowanego na 2020 rok 3,3%,
 - nominalny wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej wyniesie 3,4%, wobec planowanego w 2020 roku 3,5 %,
 - przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej spadnie o 0,7% w stosunku do planowanego na 2020 rok spadku przeciętnego zatrudnienia o 2,4%,
 - stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec 2020 roku wyniesie 8,0%, przewidywany wskaźnik na koniec 2021 roku to 7,5 %.

- b) analiza zmian w przepisach pod kątem ich wpływu na sytuację finansową Miasta w 2020 r. i w latach następnych, w tym m.in. zmiany w systemie podatkowym i inne skutkujące w konsekwencji ograniczeniem osiągniętych dochodów budżetowych takie jak. np.
- obniżenie stawki PIT z 18% do 17% dla dochodów nieprzekraczających w roku 85.528 zł,
 - wprowadzenie zwolnienia od podatku PIT dla pracowników w wieku do 26 lat do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 85.528 zł,
 - wprowadzenie od 2019r. 9% stawki CIT dla małych podatników
- a także wzrost wydatków wynikający np. z kolejnych podwyżek dla nauczycieli, wzrostu od 2021 roku najniższego wynagrodzenia czy opłat za media – energię. Zmiany w zakresie finansów publicznych dotyczące m.in. obliczania indywidualnego limitu obsługi zadłużenia, na podstawie algorytmu zawartego w art. 243 tej ustawy, polegającego m.in. na wydłużeniu (od 2026r.) do 7 lat okresu, z którego liczona będzie średnia arytmetyczna przy obliczaniu maksymalnego wskaźnika spłaty zobowiązań oraz wyłączeniu dochodów ze sprzedaży majątku, negatywnie wpłyną na obniżenie zdolności do zaciągania zobowiązań dłużnych. Ostatnie zmiany ustawowe pozwalające na wyłączenie obsługi długu ze wskaźnika oraz wydatków związanych z COVID – 19.
- c) analiza ryzyka odnośnie wypłaty odszkodowań w związku z roszczeniami właścicieli nieruchomości na skutek uchwalenia lub zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz innych zmian w przepisach, które w konsekwencji mogą skutkować zwiększeniem wydatków w tym zakresie – rosnące wydatki na cele odszkodowawcze mogą ograniczać w horyzoncie wieloletnim potencjał rozwojowy Miasta,
- d) analiza ryzyka w zakresie niższych cen ze sprzedaż nieruchomości, w tym należy uwzględnić fakt planowanej sprzedaży gruntów w Obicach, które ze względów prawnych nie mogą stanowić elementu sprzedaży, gdyż ich stan prawny nie jest uregulowany, może być to czynnik obniżenia możliwości budżetu Miasta,
- e) analiza ryzyka uwzględniająca trwający stan pandemii, związanej z wirusem SARS-CoV-2 (COVID-19), który narzucił na Samorządy szczególne przepisy w zakresie egzekwowania kar umownych, należności podatkowych, co może przyczynić się do spadku wpływów i zwiększenia kosztów realizowanych zadań. Ponadto pomimo optymistycznych prognoz na 2020r. przy planowaniu budżetu, pandemia wpłynęła na realne ubytki dochodów w budżecie Miasta, co może przełożyć się również na analogiczny trend w 2021 roku.

Niepewność zarówno na rynku pracy, jak i na rynkach gospodarczych całego świata nie pozostaje bez wpływu na budżet kraju, a co za tym idzie skorelowane z nim budżety jednostek samorządu terytorialnego w tym Miasta Kielce.

Ponadto niektóre podmioty gospodarcze działające w strukturach Miasta Kielce pomimo podjętych działań nie tylko nie wypracują zysków wzorem lat ubiegłych (tym samym nie przekażą dywidendy do Miasta), ale być może będą wymagały wsparcia ze strony Miasta.

2. Kierunki działań w Kielcach

Budżet Miasta Kielce na 2021 rok powinien gwarantować wykonanie wszystkich zadań, w pierwszym rzędzie tych obowiązkowych wynikających z ustawy o samorządzie gminnym, a w miarę posiadanych zasobów finansowych również tych nieobowiązkowych, na porównywalnym do 2020 roku poziomie jakościowym, przy wykorzystaniu optymalnych środków finansowych.

Katalog zadań nie ulega zmianie, choć w niektórych dziedzinach spodziewać się można zmian, ze względu na panujący stan pandemii, który można uznać za nadzwyczajną sytuację o nieprzewidywalnych skutkach dla budżetu.

Dochody bieżące

Ustalenie planowanych dochodów bieżących na rok 2021 nastąpi w oparciu o:

- prognozy podstawowych wskaźników makroekonomicznych,
- przewidywane wykonanie dochodów budżetowych w roku 2020 roku,
- informacje uzyskane z Ministerstwa Finansów i Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego o przyznanych kwotach subwencji i dotacji oraz prognozowanych wpływach z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych,
- analizę dochodów realizowanych za pośrednictwem urzędów skarbowych,
- przepisy podatkowe i prognozowane stawki podatków i opłat lokalnych,
- sytuację płatniczą największych podatników gminy,
- poziom windykacji zaległości podatkowych,
- podjęte działania w celu pozyskiwania dodatkowych środków finansowych, w tym z Unii Europejskiej, budżetu państwa, itp.

Dochody majątkowe

Dochody majątkowe zależą będą od postępu robót inwestycyjnych realizowanych w ramach projektów dofinansowywanych przez UE i stanowić będą refundację poniesionych wydatków lub tzw. płatności.

Źródła innych dochodów majątkowych nie zmieniają się, a ich poziom zależą będzie od możliwości prawnych, poziomu cen kształtujących się w naszym regionie, zamożności mieszkańców, co związane jest z popytem na nieruchomości.

Wydatki bieżące

Planowanie wydatków na 2021 rok oparte jest na przewidywanym wykonaniu budżetu w roku 2020, które jednocześnie stanowi podstawę obliczenia limitów wydatków bieżących.

Wydatki budżetowe podlegają ograniczeniom wynikającym z art. 242 oraz relacji określonej w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych z późn. zm. Reguła wydatkowa określona w art. 242 ustawy nakazuje zachowanie zasady zrównoważonego budżetu bieżącego, co oznacza, że planowane i wykonane wydatki bieżące nie mogą przekroczyć planowanych i wykonanych dochodów bieżących powiększonych o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych wynikającą z środków pochodzących z funduszy UE.

Działania realizowane przez Miasto Kielce muszą być zgodne z art. 44 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych z późn. zm. tj. wydatki powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów. W trakcie planowania i realizacji budżetu obowiązują przepisy dotyczące gospodarki finansowej i zasady odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Do zadań bieżących, na które należy zabezpieczyć najwięcej środków należą:

1. Prowadzenie, dostosowanie sieci szkół i placówek oświatowo-wychowawczych do potrzeb edukacyjnych

Celem zadania jest: Polepszanie standardów dostarczania usług oświatowo-wychowawczych w Mieście.

Przed realizacją w tym obszarze zadań w sposób ciągły stoi duża niepewność oraz ogromne wyzwanie funkcjonowania placówek oświatowych podczas stanu pandemii, może ono warunkować wszelkie inne działania w tym sektorze samorządu.

Najważniejszymi zadaniami do realizacji na rok 2021 w obszarze oświaty i wychowania oraz edukacyjnej opieki wychowawczej będą:

- prace nad poprawą infrastruktury edukacyjnej w tym możliwości dokonania kompleksowych termomodernizacji wybranych obiektów oświatowych,
- zintegrowanie systemów komputerowych we wszystkich placówkach oświatowych w celu lepszego zarządzania zarówno w obszarze kadr, jak i finansów oświaty. Celowi temu będzie służyć wprowadzenie jednolitego schematu organizacyjnego szkół/

poprzez standaryzację pewnych obszarów, jak również wprowadzenie w miarę jednolitego systemu kont księgowych,

- rozwój szkolnictwa zawodowego, w tym: wykorzystanie możliwości nowego centrum kształcenia zawodowego, doposażanie techników i branżowych szkół w pomoce dydaktyczne niezbędne do kształcenia w zawodach,
- rozwój doradztwa zawodowego,
- realizacja zadań związanych z pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

2. *Dotarcie do osób i rodzin oraz ich wsparcie w zakresie zaspokajania niezbędnych potrzeb życiowych poprzez politykę i pomoc społeczną*

Celem zadania jest: pomoc w pokonywaniu trudnych sytuacji życiowych osób i rodzin oczekujących pomocy poprzez:

- zaspokajanie zapotrzebowania na usługi opiekuńcze, realizacja projektów współfinansowanych z programów rządowych celem zaspokojenia usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych,
- wspieranie osób oraz rodzin zagrożonych marginalizacją,
- zapewnienie opieki nad osobami starymi w domach pomocy społecznej – które w okresie pandemii są trudnymi przestrzeniami do zarządzania,
- realizację programu rządowego „500+” na odpowiednim poziomie,
- realizację programu rządowego „300+” na odpowiednim poziomie,
- pomoc osobom dorosłym z zaburzeniami psychicznymi oraz ich rodzinom w zorganizowaniu dostępności do leczenia psychiatrycznego, terapii psychologicznej, psychoedukacji i innych form wspierania w procesie leczenia,
- zapewnienie dzieciom w placówkach opiekuńczo – wychowawczych oraz ośrodka rodzinnej pieczy zastępczej, całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokojenie ich niezbędnych potrzeb,
- realizację polityki: Senioralnej, tworzenie Klubów Seniora, rozwój aktywności senioralnej,
- realizację projektów opieki wytchnieniowej w celu wsparcia rodzin i opiekunów niepełnosprawnych,
- realizację aktywizacji bezdomnych w celu zwiększenia szans na zatrudnienie osób zagrożonych bezdomnością.

W trosce o najmłodszych mieszkańców Kielc, będziemy czynić starania w kierunku powiększenia liczby miejsc w żłobkach, korzystając z dofinansowania z budżetu państwa, w ramach Resortowego programu instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 Maluch+ 2021, kontynuacji przyjętego programu bonu żłobkowego.

3. *Rozwój i utrzymanie infrastruktury drogowej i systemu transportu lokalnego*

Celem zadania jest: zaspokojenie potrzeb transportowych mieszkańców i jakości systemu transportu poprzez:

- prowadzenie prac remontowych ulic i chodników, remonty przystanków, konserwację małej architektury,
- rozbudowę układu komunikacyjnego i lokalnego transportu zbiorowego, efektywne wykorzystanie nowo oddanego Centrum Komunikacji w Mieście,
- administrowanie bezpieczeństwem ruchu drogowego, w tym min. bieżącą konserwację urządzeń, oznakowanie poziome i pionowe ulic,
- konserwację sieci oświetleniowej.

4. *Prowadzenie i rozwój działalności w zakresie gospodarki komunalnej i gospodarki mieszkaniowej*

Celem zadania jest: zaspokajanie i poprawa warunków socjalno-bytowych mieszkańców i poprawa estetyki Miasta poprzez:

- administrowanie i zarządzanie zasobem lokalowym Miasta oraz wykonywanie niezbędnych remontów i modernizacji,
- budowa nowych mieszkań socjalnych,
- gospodarowanie odpadami komunalnymi, budowanie świadomości mieszkańców w tym obszarze,
- utrzymanie, konserwacja zieleni miejskiej, rozwój terenów zielonych,
- sprawowanie opieki nad zwierzętami bezdomnymi, wspieranie programów adopcji zwierząt,
- administrowanie cmentarzami komunalnymi oraz utrzymanie cmentarzy wojennych,
- zapewnienie porządku w Mieście.

W 2021 roku Miasto będzie kontynuowało kolejny etap inwestycji pn. „Budowa zespołu lokali mieszkalnych przy ul. 1-Maja 224 w Kielcach”.

5. *Wspieranie i finansowanie działań z zakresu kultury i dziedzictwa narodowego*

Zadanie ma na celu upowszechnianie kultury i jego realizacja będzie możliwa dzięki:

- organizacji uroczystości, imprez i koncertów na terenie Miasta,
- udzielaniu dotacji miejskim instytucjom kultury, w tym m.in. bibliotekom, teatrom, centrom kultury i sztuki, galerii i biuro wystaw artystycznych,
- współfinansowaniu imprez kulturalnych na terenie Miasta z udziałem mieszkańców Kielc oraz przyjezdnych gości,

- rozwijanie wydarzeń festiwalowych w Kielcach i maksymalne wykorzystanie promocyjne potencjału eventowego Miasta (współpraca z TVP, festiwale: chrześcijański, harcerski, rockowy),
- rozwój projektu "Kielce - Raj dla dzieci"- organizacja eventów promujących atrakcje turystyczne, kulturalne Kielc oraz partnerów projektu,
- ożywienie przestrzeni publicznej oraz zwiększenie zaangażowania mieszkańców w życie Miasta poprzez organizację imprez plenerowych,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Działania w tych obszarach mogą być realizowane w sposób znacznie odbiegający od planów ze względu na ograniczenia wynikające z trwającego stanu pandemii, jak również zalecenia wskazujące odgórnie bezpieczny sposób realizacji przedmiotowych zadań.

6. *Wspieranie rozwoju sportu i kultury fizycznej oraz rozpowszechnianie turystyki*

Zadanie ma zapewnić mieszkańcom Miasta powszechny dostęp do zróżnicowanej oferty w zakresie kultury fizycznej oraz promować sport wśród dzieci i młodzieży.

Będzie to możliwe poprzez:

- prowadzenie szkolenia i współzawodnictwa sportowego, szczególnie wśród dzieci i młodzieży,
- organizację wydarzeń sportowych promujących Miasto,
- docenienie, w postaci nagród i stypendiów, wyróżniających się sportowców,
- wprowadzenie systemu monitorowania i ewaluacji szkolenia sportowego w Mieście Kielce,
- wspieranie i współfinansowanie programów aktywności fizycznej w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi.

7. *Zaspokojenie potrzeb zbiorowych w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców*

Zakłada się, że wszystkie Programy polityki zdrowotnej, takie jak :

- *Program profilaktyki zakażeń meningokokowych*
Szczepienia obejmują dzieci oraz młodzież,
- *Program szczepień przeciw grypie*
Szczepione są osoby od 55 roku życia,
- *Program prewencji ospy wietrznej*
Szczepienia obejmują dzieci do 3 roku życia, nie uczęszczających do żłobka
- *Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałaniu Narkomanii*,
będą kontynuowane.

8. *Ochrona standardów środowiska naturalnego Miasta*

W roku 2021 planowana jest realizacja zadań wynikających z „Programu Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Kielce”, realizacja założeń planu rozwoju elektromobilności oraz rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych na terenie Miasta Kielce.

Ponadto, Miasto będzie wspierało i inicjowało zachowania proekologiczne oraz dbało o walkę ze smogiem i o czyste powietrze.

Forma i działanie nowego programu ukierunkowane będą na trwałą likwidację systemów ogrzewania opartego na paliwie stałym.

Likwidacja lokalnych źródeł ciepła i inwestycje związane z obniżeniem emisji w lokalnym źródle ciepła opalonym paliwem będzie realizowana łącznie z kampanią edukacyjną pokazującą korzyści zdrowotne i społeczne z eliminacji niskiej emisji.

Elementem przedsięwzięcia będzie ponadto prowadzenie i aktualizacja istniejącej bazy danych pozwalającej na inwentaryzację źródeł emisji. Baza danych funkcjonuje w oparciu o Miejski System Informacji Przestrzennej, pozwalający na gromadzenie, aktualizację i udostępnianie danych przestrzennych.

W Budżecie Miasta na 2021 rok , zaplanowane zostaną również środki na:

1. Organizację systemu bezpieczeństwa i ochronę porządku publicznego,
2. Poprawę obsługi mieszkańców,
3. Aktywizację gospodarczą Miasta, rozwój atrakcyjności inwestycyjnej Miasta,
4. Rozwój atrakcyjności turystycznej Kielc,
5. Współpracę z uczelniami wyższymi, tj. Politechniką Świętokrzyską, Uniwersytetem Jana Kochanowskiego.

Wydatki majątkowe

W najbliższych latach wysiłki i energia w obszarze wydatków majątkowych skupiać się będą na możliwości wykorzystania współfinansowania unijnego na realizację inwestycji, które są długo oczekiwane przez Miasto, w wielu dziedzinach życia mieszkańców.

Zadaniem najważniejszym jest zapewnienie środków na wkład własny dla tych zadań, ale też ich efektywne wykorzystanie. Miasto podpisało, w 2017 roku, umowę z EBI, która gwarantuje pozyskanie finansowania przy najniższych kosztach.

Wydatki majątkowe ujęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2021-2045 dotyczyć będą przede wszystkim: unowocześnienia i rozwoju transportu publicznego poprzez rozbudowę układu komunikacyjnego i lokalnego transportu zbiorowego, w tym. m.in.

wdrożenia inteligentnego systemu transportowego (ITS), rozwój infrastruktury drogowej poprzez:

- rozbudowę ciągu ulic Zagnańskiej i Witosa oraz nowego połączenia ul. Witosa z ul. Radomską,
- budowę drogi na osiedlu Dąbrowa II w Kielcach,
- rozbudowę ulicy Barwinek II etap,
- budowę pętli autobusowej przy ul. Zagnańskiej w Kielcach wraz z rozbudową ul. Zagnańskiej od ul. Witosa do granicy Miasta,

rozwoju infrastruktury w zakresie budowy i modernizacji sieci ścieżek rowerowych w Gminie Kielce, jako elementu zrównoważonej mobilności miejskiej, termomodernizacji obiektów oświatowych, budowy nowej siedziby Teatru Lalki i Aktora „Kubuś”, przebudowy Hali Legionów oraz budowy ośrodka szkolenia dla młodych piłkarzy oraz wielu innych inwestycji.

Inwestycje roczne nie powinny pochłonąć więcej środków niż w 2020 roku. Podobnie jak w latach poprzednich, zostaną zabezpieczone w planie inwestycji rocznych, potrzeby związane z realizacją zadań wybranych przez Kielczan w ramach Kieleckiego Budżetu Obywatelskiego.

Pozostałe, to przede wszystkim nakłady na niezbędne modernizacje w zasobie oświaty, na wodociągi i kanalizacje oraz na mieszkania nowe i modernizację będących w gminnym zasobie mieszkaniowym.

Zadłużenie Miasta

Zadłużenie Miasta Kielc planowane na koniec 2021r. wynosi ok. 1 043 mln zł. Presja na wzrost długu, w 2021 roku będzie związana z finansowaniem wkładu własnego w tzw. inwestycjach unijnych, innych zadań inwestycyjnych zaplanowanych w budżecie Miasta oraz ze spłatą zaciągniętych w poprzednich latach rat kredytów przypadających na ten właśnie rok.

Podsumowanie

Realizacja zadań wymienionych powyżej będzie zależeć wprost od sytuacji ekonomiczno-finansowej Miasta, a ta co najmniej w 60% zależy od kondycji finansowej państwa. Stan pandemii z całą pewnością będzie miał wpływ na realizację budżetu zarówno bieżącego 2020 roku jak i budżetu roku przyszłego tj. 2021.

Władze Miasta będą starały się uruchamiać wszelkie działania w celu utrzymania, a nawet zwiększenia zadań w obszarze inwestycji tak aby budować potencjał Miasta, a tym samym dać możliwość rozwoju sektorowi gospodarczemu. Ze względu na nieprzewidywalność rynków europejskich oraz światowych, których wzrost gospodarczy po okresie pandemii, będzie miał znaczące przełożenie na gospodarkę kraju, a tym samym na finanse samorządów terytorialnych, planowanie budżetu jest bardzo utrudnione. Zapewne w trakcie realizacji budżet podlegać będzie zmianom, które na obecnym etapie nie są możliwe do zaplanowania.